

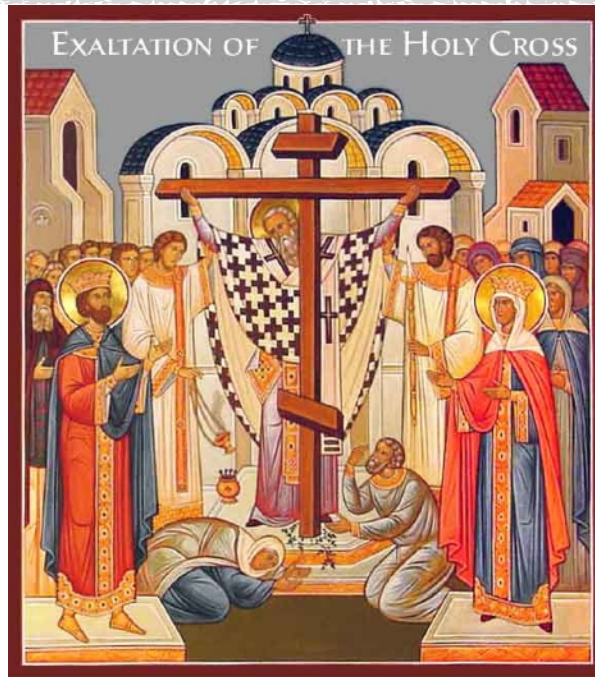
Statue of St. Michael the Archangel that stands above Kyiv's Independence Square. St. Michael is patron saint of the Ukrainian capital.

ST. MICHAEL THE ARCHANGEL

Defend people of Ukraine in battle; be their defence against the wickedness and snares of the devil. May God rebuke him, we humbly pray; and to you, O Prince of the heavenly host, by the power of God, thrust into hell Satan and the other evil spirits who are trying to invade Ukraine.
Amen.

~ September 14, 2025 ~
~ EXALTATION OF THE PRECIOUS AND LIFE-GIVING CROSS ~
~ ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО І ЖИВОТВОРЧОГО ХРЕСТА ~
~ 1,299TH DAY OF WAR IN UKRAINE ~

Дерево справжнього життя* було посаджене на Череп-місці.* На ньому предвічний Цар учинив спасіння посеред землі.* Нині його вознесінням освячуються кінці світу* і святиня Воскресіння оновлюється,* радіють ангели на небі та втішаються на землі люди,* взиваючи з Давидом й промовляючи:* Вознесіте Господа Бога нашого* і впадіте ниць перед підніжком його стіп,* бо він святий і подає світові велику милість.

(Стихиря Вечірні)

The Tree of true life was planted in the place of the Skull,* the Tree upon which the King of the Ages brought about our salvation,* is raised up in the middle of the earth today.* It sanctifies the ends of the earth,* and the Church of the Resurrection celebrates its rededication now.* The angels rejoice in heaven,* and those upon the earth exalt with joy and say with David:* Exalt the Lord our God and bow before His throne* and before His footstool, for He is holy;* it is He who grants great mercy to the world.

(Stichera of Vespers)

SUNDAY HYMNS ~ НЕДІЛЬНІ ПІСНІ		
OPENING HYMN	Кант до Святого Хреста ~ Kant to the Holy Cross	
COMMUNION HYMN	Витай нам, хресте ~ We Sing Your Praises (pg. 4-5)	
CLOSING HYMN	Боже Великий, Єдиний (pg. 264)	
LITURGICAL SCHEDULE ~ РОЗКЛАД БОГОСЛУЖІНЬ		
SUNDAY, Sep 14	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	10:00 AM
MONDAY, Sep 15	NO SERVICES	
TUESDAY, Sep 16	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	9:00 AM
WEDNESDAY, Sep 17	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	9:00 AM
THURSDAY, Sep 18	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	9:00 AM
FRIDAY, Sep 19	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	9:00 AM
SATURDAY, Sep 20	Божественна Літургія <i>українською мовою</i>	9:00 AM
	Great Vespers ~ Велика Вечірня	6:00 PM
SUNDAY, Sep 21	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	10:00 AM
NOTE: to request a Divine Liturgy, please speak with Fr. Yuriy		
<div><div></div><div>~ st.nicholas.victoria@gmail.com</div></div>		
PARISH OPERATING COST		SEPTEMBER 7 DONATIONS
<p>The annual operation cost for our parish (per 2024 financial report) is <i>approximately</i> \$200,000 a year. This works out to \$3,846 per week.</p> <p>How can I help? If you are working, donating one hour of your income per week will safeguard the financial future of our parish. <u>WAYS TO DONATE</u>: scan QR code below, e-transfer, tap to donate Square terminal or cash.</p>		<p>Coffee: \$63.50; Vigil lights: \$17.50; Loose collection: \$230.00; Envelope donations: \$730.00; Pre-authorized donations and e-transfers Sept 1 to Sept 7: \$580.00; Canada Helps donations Sept 1 to Sept 7: \$71.63; Square donations Sept 1 to Sept 7: \$87.75</p> <p>TOTAL: \$1,780.38</p> <p><i>May God bless and reward you abundantly for your generosity!</i></p>
<div><div></div><div>~ Square terminal for donations located in the church entrance ~</div></div>		
PASTORAL MINISTRY & HOLY MYSTERIES ~ УДІЛЕННЯ ТАЇНСТВ		
CONFESSIONS/СПОВІДЬ.....before or after services		
BAPTISMS/ХРЕЩЕННЯ.....by appointment		
MARRIAGES/ШЛЮБИ.....six months notice should be given to the parish priest, and he should be contacted before any other arrangements are made		
FUNERALS/ПОХОРОНИ.....by appointment		
BLESSINGS/ОСВЯЧЕННЯ.....contact priest		
HOSPITAL VISITS/ВІДВІДИНИ В ЛІКАРНІ.....at any time 250.384.2292		
Ukrainian Catholic Church ~ www.ugcc.ua ~ Українська Греко-Католицька Церква		

ST. NICHOLAS
THE WONDERWORKER

СВ. МИКОЛАЯ ЧУДОТВОРЦЯ

OFFICE

250.384.2255

www.stnicholasparish.org
st.nicholas.victoria@gmail.com

1112 Caledonia Ave.
Victoria, BC V8T 1G1

PRIEST

Rev. Yuriy Vyshnevskyy
yuriy.vyshnevskyy@nweparchy.ca
250.384.2292

DONATE FOR UKRAINE

ПОЖЕРТВУЙ НА УКРАЇНУ

www.stnicholasparish.org
Victoria, BC Canada

DONATE TO HELP UKRAINIANS
ARRIVING ON SOUTH VANCOUVER
ISLAND ~ Make cheques payable to 'St.
Nicholas church' with memo 'Newcomers fund'. You
can also donate cash or via e-transfer to
st.nicholas.victoria@gmail.com. Click DONATE
button on the parish website
www.stnicholasparish.org to donate via
CanadaHelps. Tax receipts will be issued.

BEQUESTS & WILLS ~ Leaving a
bequeath is a process of giving a donation
through your will. It is simply a
distribution from your estate to a charitable
organization through your last will and testament.
It can be as small or as large a donation as you
wish. It is important that you talk to your lawyer
about the process. In your kindness please
remember St Nicholas the Wonderworker
Ukrainian Catholic Church in your bequeath and
will. If anyone wishes to make such a bequeath in
their will, the following clause may be included or
added to a will: "I give, devise, and bequeath to
**St. Nicholas the Wonderworker Ukrainian
Catholic Parish** - 1112 Caledonia Avenue, Victoria
BC, V8T 1G1, the sum of \$ _____ (or _____%
of my estate), to be used for the benefit of the
parish and its pastoral activities."

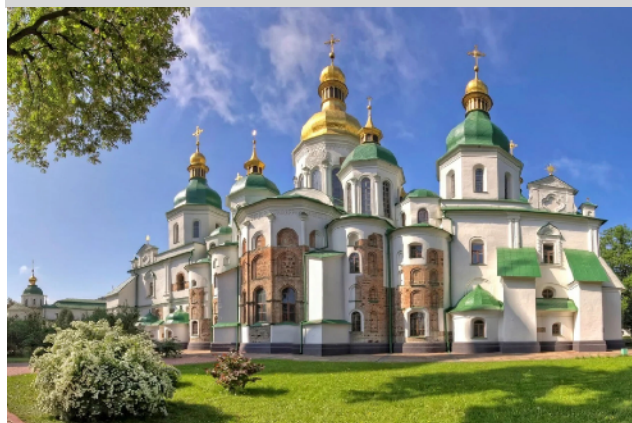
PRAYER FOR THE AFFLICTED PEOPLE OF UKRAINE IN TIME OF WAR

O Lord Jesus Christ, our God, we entreat You to hear the earnest prayer of Your beloved Church of Kyivan Rus' for her deeply afflicted children abiding in the land of Ukraine. Behold their grave sorrow and grievous plight, and speedily come to their aid. Deliver Your vulnerable people from unjust aggressors, foreign invasion and the terror of war. Strengthen courageous defenders of the nation to fight virtuously, inspired more by

love of those they protect than hatred of the enemy. O compassionate Lord, shelter the displaced, heal the wounded, console the orphan, protect the widow, comfort those who mourn, and mercifully receive into Your Kingdom those who have nobly died guarding their homeland against every aggression. Quickly make cease the spilling of blood of friend and foe alike, yet stir many to bravely struggle for that true justice which alone can bring lasting peace. O kind-hearted Lord, as You are our peace, soften the hearts of the unmerciful and convert those who promote hostilities toward reconciliation, so that Your beloved children of the land of Ukraine, may abide in that tranquility, justice and freedom which reflects your Kingdom, where You reign with Your eternal Father, and Your most holy, good and life-giving Spirit, now, and forever and ever. Amen.

МОЛИТВА ЗА МНОГОСТРАДАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД У ЧАС ВІЙНИ

Господи Ісусе Христе Боже наш, благаємо Тебе, вислухай щирі молитви Твоїї улюбленої Церкви Київської Русі за важко страждаючих дітей українського краю. Споглянь милостивим оком на їх лихоліття та ласкаво поспіши на допомогу. Звільни свій беззахисний народ від несправедливих загарбників, напестя агресорів та терору війни. Зміцни силою Твоею усіх доблесних і відважних захисників для доблестної боротьби, щоб вони радше керувалися любов'ю до

беззахисних, аніж ненавистю до ворогів. О Премилосердний Господи, захорони переселенців, зціли поранених, борони сиріт, підтримай вдів, потіш скорботних та ласкаво прийми до Твого Царства всіх, хто благородно віддав своє життя в обороні Батьківщини від нападів ворогів. Поспіши зупинити кровопролиття як друга, так і недруга та запали серця багатьох до мужньої боротьби за істинну справедливість, що є джерелом тривалого миру. О добросердий Господи, Ти – наш мир, пом'якши зачерствілі серця, наверни тих, хто сприяє воєнним діям, до примирення, щоб Твій улюблений український народ втішався миром, справедливістю та свободою – ознаками Твого Царства, в якому Ти царюєш з Предвічним Твоїм Отцем, і Всесвятим, Благим і Животворним Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

ANNOUNCEMENTS ~ ОГОЛОШЕННЯ

☑ **3 ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ~ HAPPY BIRTHDAY** to YEVA HAVRYLIUK and all those who celebrated their birthdays this past week. May the Lord Our God continue to bless you abundantly and the Holy Mother of God protects you at all times. Многая Літа!

☑ **THRIFTY'S PREPAID FOOD CARDS ~** We all have to buy groceries. Why not have 6% of it returned back to the church at no extra charge! Cards are available in \$100, \$200, and \$500 denominations. Talk to Alec after today's liturgy to pre-order your cards. We need to sell A LOT of them! We encourage you to consider purchasing them for yourselves as gifts too.

☑ **PRAYER REQUEST ~ ПРОХАННЯ ПРО МОЛИТВУ ~** Please keep in your prayers the members of our parish, our family and friends who are ailing, are in hospitals, nursing homes and those who are not able to join actively in their community. Просимо, моліться за парафіян, рідних та друзів, які хворіють, перебувають у лікарнях, будинках престарілих, а також за тих, хто не може активно приєднатися до спільноти.

☑ **ТАЙНА СПОВІДІ ~ SACRAMENT OF CONFESSION ~** before and after daily (9am) and Sunday (10am) Liturgies; ~ перед і після щоденної Літургії о 9 год і недільної о 10 год.

DIVINE LITURGY PROPER ~ УСТАВ ЛІТУРГІЇ

*The Divine Liturgy of our Father among the Saints John Chrysostom.
Scripture readings from the New Testament are taken from the
New Revised Standard Version Catholic Edition.
Українською - у перекладі Івана Хоменка.*

Antiphon 1

Verse: O God, my God, hear me; why have You forsaken me? The words of my transgressions put salvation far from me.

Refrain: Through the prayers of the Mother of God, O Saviour, save us.

Verse: O God, I will call to You by day but You will not listen; and by night, yet it will not be foolish of me.

Refrain: Through the prayers of the Mother of God, O Saviour, save us.

Verse: But You, the praise of Israel, dwell in the holy place.

Refrain: Through the prayers of the Mother of God, O Saviour, save us.

Glory... Now... Only-begotten Son...

Antiphon 3

Verse: The Lord reigns, let the peoples tremble;* He is enthroned upon the cherubim, let the earth quake.

Refrain: Save Your people, O Lord, and bless Your inheritance.* Grant victory to Your faithful people against enemies,* and protect Your community by Your cross.

Verse: Great is the Lord in Sion* and supreme above all peoples.

Refrain: Save Your people, O Lord, and bless Your inheritance.* Grant victory to Your faithful people against enemies,* and protect Your community by Your cross.

Verse: Let them profess Your great name* for it is awesome and holy.

Refrain: Save Your people, O Lord, and bless Your inheritance.* Grant victory to Your faithful people against enemies,* and protect Your community by Your cross.

Entrance Verse: Exalt the Lord our God and bow in worship at the footstool of His feet for it is holy.

Refrain: Save Your people, O Lord, and bless Your inheritance.* Grant victory to Your faithful people against enemies,* and protect Your community by Your cross.

Glory: Now: Kontakion, Tone 4: By Your own choice, O Christ our God,* You were lifted on the cross.* Grant Your mercies to Your new community* that bears Your Name.* By Your power gladden the faithful people,* and grant them victory against enemies.* May they have the help of Your instrument of peace,* the invincible sign of victory.

Instead of Holy God, we sing:

To Your Cross, O Master, we bow in veneration, and we glorify Your holy Resurrection. (3x)

Prokeimenon, Tone 7: Exalt the Lord our God,* and bow in worship at the footstool of his feet, for it is holy. *Verse:* The Lord reigns, let the people tremble. (*Psalms 98:5,1*)

Epistle ~ 1 Corinthians 1:18-24 ~ A reading from the First Epistle of the Holy Apostle Paul to the Corinthians. *Brothers and Sisters,* the message about the cross is foolishness to those who are perishing, but to us who are being saved it is the power of God. For it is written, “I will destroy the wisdom of the wise, and the discernment of the discerning I will thwart.” Where is the one who is wise? Where is the scribe? Where is the debater of this age? Has not God made foolish the wisdom of the world? For since, in the wisdom of God, the world did not know God through wisdom, God decided, through the foolishness of our proclamation, to save those who believe. For Jews demand signs and Greeks desire wisdom, but we proclaim Christ crucified, a stumbling block to Jews and foolishness to Gentiles, but to those who are the called, both Jews and Greeks, Christ the power of God and the wisdom of God.

Alleluia, Tone 1: *verse:* Remember Your congregation which You acquired from the beginning. *Verse:* But God is our king before the ages; He has wrought salvation in the midst of the earth. (*Psalms 73:2,12*)

Gospel ~ John 19:6-11, 13-20, 25-28, 30-35 ~ *At that time,* the chief priests and the police took council against Jesus to put him to death. And they delivered him to Pilate, saying, “Crucify him! Crucify him!” Pilate said to them, “Take him yourselves and crucify him; I find no case against him.” The Jews answered him, “We have a law, and according to that law he ought to die because he has claimed to be the Son of God.” Now when Pilate heard this, he was more afraid than ever. He entered his headquarters again and asked Jesus, “Where are you from?” But Jesus gave him no answer. Pilate therefore said to him, “Do you refuse to speak to me? Do you not know that I have power to release you, and power to crucify you?” Jesus answered him, “You would have no power

over me unless it had been given you from above; therefore the one who handed me over to you is guilty of a greater sin.” When Pilate heard these words, he brought Jesus outside and sat on the judge’s bench at a place called The Stone Pavement, or in Hebrew Gabbatha. Now it was the day of Preparation for the Passover; and it was about noon. He said to the Jews, “Here is your King!” They cried out, “Away with him! Away with him! Crucify him!” Pilate asked them, “Shall I crucify your King?” The chief priests answered, “We have no king but the emperor.” Then he handed him over to them to be crucified. So they took Jesus; and carrying the cross by himself, he went out to what is called The Place of the Skull, which in Hebrew is called Golgotha. There they crucified him, and with him two others, one on either side, with Jesus between them. Pilate also had an inscription written and put on the cross. It read, “Jesus of Nazareth, the King of the Jews.” Many of the Jews read this inscription, because the place where Jesus was crucified was near the city; and it was written in Hebrew, in Latin, and in Greek. And that is what the soldiers did. Meanwhile, standing near the cross of Jesus were his mother, and his mother’s sister, Mary the wife of Clopas, and Mary Magdalene. When Jesus saw his mother and the disciple whom he loved standing beside her, he said to his mother, “Woman, here is your son.” Then he said to the disciple, “Here is your mother.” And from that hour the disciple took her into his own home. After this, when Jesus knew that all was now finished, he said (in order to fulfill the scripture), “I am thirsty.” When Jesus had received the wine, he said, “It is finished.” Then he bowed his head and gave up his spirit. Since it was the day of Preparation, the Jews did not want the bodies left on the cross during the sabbath, especially because that sabbath was a day of great solemnity. So they asked Pilate to have the legs of the crucified men broken and the bodies removed. Then the soldiers came and broke the legs of the first and of the other who had been crucified with him. But when they came to Jesus and saw that he was already dead, they did not break his legs. Instead, one of the soldiers pierced his side with a spear, and at once blood and water came out. (He who saw this has testified so that you also may believe. His testimony is true, and he knows that he tells the truth.)

Instead of ‘It is truly’ we sing: O my soul, magnify the most precious cross of the Lord. **And the Irmos, Tone 8:** You are a mystical Paradise, O Mother of God, who though untilled, have brought forth Christ. He has planted upon earth the life-giving Tree of the Cross. Therefore today as we raise it on high we bow low and we magnify you.

Communion Hymn: Let the light of Your countenance, O Lord,* shine upon us.* Alleluia, alleluia,* alleluia. (*Psalms 4:7*)

At the end of Liturgy we sing:

To Your Cross, O Master, we bow in veneration, and we glorify Your holy Resurrection. **(3x)**

Перший антифон

Стих: Боже, Боже мій, зваж на мене, чому Ти оставив мене?* Далеко від спасення мого слова гріхопадінь.

Приспів: Молитвами Богородиці,* Спасе, спаси нас.

Стих: Боже мій, закличу вдень і не вислухаєш,* і вночі, і не в безумство мені.

Приспів: Молитвами Богородиці,* Спасе, спаси нас.

Стих: А Ти у святому живеш,* хвало ізраїлева.

Приспів: Молитвами Богородиці,* Спасе, спаси нас.

Слава: І нині: Єдинородний Сину...

Третій антифон

Стих: Господь воцарився, нехай гніваються люди,* возсідає на херувимах, нехай порушиться земля. (Пс. 98,1).

Приспів: Спаси, Господи, людей Твоїх* і благослови насліддя Твоє,* перемоги благовірному народові на супротивників даруй* і хрестом Твоїм* охорони люд Твій.

Стих: Господь у Сіоні великий* і високий є над усіма людьми. (Пс. 98,2).

Приспів: Спаси, Господи, людей Твоїх* і благослови насліддя Твоє,* перемоги благовірному народові на супротивників даруй* і хрестом Твоїм* охорони люд Твій.

Стих: Нехай ісповідяться імені Твоєму великому,* бо страшне і святе воно. (Пс. 98,3).

Приспів: Спаси, Господи, людей Твоїх* і благослови насліддя Твоє,* перемоги благовірному народові на супротивників даруй* і хрестом Твоїм* охорони люд Твій.

Вхідний стих: Вознесіть Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо святе воно (Пс. 98,5).

Приспів: Спаси, Господи, людей Твоїх* і благослови насліддя Твоє,* перемоги благовірному народові на супротивників даруй* і хрестом Твоїм* охорони люд Твій.

Слава, і нині: Кондак, глас 4: Вознісся Ти на хрест добровільно.* Новому людові Твоєму, що Твоє ім'я носить,* даруй щедроти Твоє, Христе Боже.* Возвесели силою Твою благовірний народ,* перемоги на супротивників дай йому,* що за поміч має Твоє оружжя миру, непоборну перемогу.

Замість Трисвятого:

Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святее воскресіння Твоє славим. (3х)

Прокімен, глас 7: Вознесіть Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо святе воно (Пс. 98,5). *Стих:* Господь воцарився, нехай обурюються народи (Пс. 98,1).

Апостол ~ 1 Коринтян 1:18-24 ~ До Коринтян 1-е Послання Святого Апостола Павла

Читання: *Браття і сестри,* слово про хрест – глупота тим, що погибають, а для нас, що спасаємося, сила Божа. Писано бо: Знищу мудрість мудрих, і розум розумних зведу нінащо. Де мудрий? Де учений? Де дослідувач віку цього? Хіба Бог не зробив дурною мудрість цього світу? А що світ своєю мудрістю не пізнав Бога в Божій мудрості, Богові угодно було спасти віруючих глупотою проповіді. Коли юдеї вимагають знаків, а греки шукають мудрости, ми проповідуємо Христа розп'ятого – ганьбу для юдеїв і глупоту для поган, але для тих, що покликані – чи юдеїв, чи греків – Христа, Божу силу і Божу мудрість.

Алилуя, глас 1: Пом'яни громаду Твою, яку придбав Ти від початку (Пс. 73,2). *Стих:* Бог же – цар наш сперевіку, учинив спасіння посеред землі (Пс. 73,12).

Євангеліє ~ Івана 19:6-11, 13-20, 25-28, 30-35 ~ В той час первосвященники і старші зібрали раду на Ісуса, щоб його вбити, і привели його до Пилата, кажучи: Візьми і розпни його! Каже

їм Пилат: – Візьміть його ви й розіпніть, бо я ніякої вини не нахожу в ньому. Юдеї йому відповіли: – У нас є закон, і за законом він мусить умерти, бо він зробив себе Сином Божим. Як Пилат почув те слово, налякався ще більше. Вернувся він ще раз у Преторію й каже Ісусові: – Звідкіля ти? Ісус не дав йому одвіту. Каже йому Пилат: – Зі мною не розмовляєш? Хіба не знаєш, що я маю владу відпустити тебе, і маю владу розп'яти тебе? Відповів Ісус: – Ти не мав би наді мною ніякої влади, якби тобі не було дано згори. Тому, хто мене тобі видав, має більший гріх. Пилат, почувши те слово, вивів Ісуса і сів на судилищі, на місці, що зветься Літостротон, по-єврейськи – Гаввата. А був то день, коли приготувляли Пасху, близько шостої години. І каже до юдеїв: – Ось цар ваш. Ті закричали: – Геть! Геть із ним! Розпни його! Пилат каже їм: – Царя вашого розп'яти? Первосвященики відповіли: – Нема у нас царя, крім кесаря! І видав його їм на розп'яття. Взяли вони Ісуса; і несучи свій хрест, він вийшов на місце, зване Череп, по-єврейськи Голгота. Там його розп'яли і з ним двох інших з одного й з другого боку, Ісуса ж посередині. Пилат велів зробити напис і прибити на хресті. Написано було: “Ісус Назарянин цар юдейський”. Багато з юдеїв читали той напис, бо місце, де був розп'ятий Ісус, було близько міста. Писано було по-єврейськи, по-грецьки і по-римськи. При хресті Ісуса стояли його мати, сестра його матері, Марія Клеопова та Марія Магдалина. Коли Ісус побачив матір і учня, якого він любив, що стояв біля неї, сказав до матері: – Жено, ось син твій. Потім каже до учня: – Ось мати твоя. І від тієї хвилини учень узяв її до себе. По тому Ісус, знаючи, що все совершилось, щоб збулось Писання, мовив: – Прагну. Скупшувавши оцту, Ісус сказав: – Совершилось. І схиливши голову, віддав духа. Тому що то була п'ятниця та щоб тіла не лишилися в суботу на хресті, бо був Великдень тієї суботи, юдеї просили Пилата, щоб переламали їм голінки і їх зняли. Вояки прийшли й переламали голінки першому і другому, що були з ним розп'яті. Та коли приступили до Ісуса і побачили, що він уже помер, голінок йому не ламали, але один з вояків проколов йому списом бік і зараз же потекла кров і вода. І той, який бачив, свідчить те, і свідчення його правдиве; і він знає, що говорить правду, щоб ви теж увірували.

Замість Достойно, співаємо: Величай, душе моя, пречесний хрест Господній. **І далі ірмос, глас 8:** Тайнственный рай Ти, Богородице, що невоздільно виростила Христа. Він на землі насадив хресне життєносне древо. Йому, що його нині возносять, поклоняючися, Тебе величаємо.

Причасний: Знаменувалося на нас світло лица Твого, Господи (Пс. 4,7). Алилуя, алилуя, алилуя.

Наприкінці Літургії співаємо:

Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святєє воскресіння Твоє славим. **(3х)**

THE UNIVERSAL EXALTATION OF THE PRECIOUS CROSS *(September 14)*

The Feast of the Exaltation is in honour of the Cross of Christ. In remembrance of the suffering and death of Christ on the Cross, the day is one of strict fasting. The origin of this feast is found in the reign of Constantine the Great (fourth century), who erected the Church of the Resurrection on the sites where the Tomb and Golgotha were.

However, in the beginning of the second century, Emperor Hadrian, who was against both Judaism and Christianity, decided to destroy traces of both religions by levelling Golgotha, filling in the Tomb and building a temple to Venus in its place. When the Emperor Constantine proclaimed

Christianity as a free religion, he, at the urging of his mother, St. Helen, ordered the pagan temple to be destroyed and excavation on this holy site to be begun. Layer after layer were removed and then the excavators came across three crosses. Only after miracles occurred at one cross, such as the healing of a sick woman and the resurrection of one who was dead, did it become known which of the three was the True Cross. Then crowds of people flocked to the place wishing to bow before the Life-giving Cross and started begging the Patriarch to raise it so all could see.

The Patriarch stood on an elevated place and raised the Cross, and from this action comes the name for the feast. St. Macarius of Jerusalem is shown standing on an ambo holding the true Cross of Christ.

THE UNIVERSAL EXALTATION OF THE PRECIOUS CROSS (*September 14*)

Історики Східної Церкви назагал погоджуються, що передусім дві події сприяли встановленню цього празника: віднайдення святого Господнього хреста святою Оленою в IV ст. і його повернення з перської неволі в VII столітті.

Початок празнику Воздвиження дало посвячення храму Господнього Воскресення, який збудував святий Костянтин Великий на Голготі в Єрусалимі. Це посвячення відбулося дуже урочисто 13 вересня 335 року. Наступного дня після посвячення храму було урочисте воздвиження віднайденного святого хресного дерева. Відтоді Східна Церква щорічно святкує пам'ять посвячення храму Господнього Воскресення 13 вересня, а празник Воздвиження Чесного Хреста 14 вересня.

Друга важлива подія, що зробила загальним празник Воздвиження на Сході й на Заході, це повернення святого Господнього хреста з перської неволі. Перський цар Хозрой у 614 році здобув Єрусалим і забрав Господній хрест до своєї столиці в Ктесифоні. Через чотирнадцять років імператор Іраклій (610-641) після перемоги над персами відшукав святий хрест і приніс його до Єрусалиму, де 14 вересня відбулося друге урочисте воздвиження-піднесення святого хреста. Відтоді празник має назву *“Всесвітнє Воздвиження [Піднесення] Чесного й Життєдайного Хреста”*.

Оскільки празник Воздвиження нагадував про Христове розп'яття і смерть і прирівнювався до Великої п'ятниці, то від найдавніших часів свята Церква наказувала в цей день дотримуватися строгого посту. Воздвиження належить до 12 великих празників нашої Церкви. Крім празника Воздвиження, наша Церква віддає честь святому хресту ще в Хрестопоклонну неділю (час Великого Посту).

У пам'ятках нашої Церкви цей обряд уже згадується в XIII ст. У давні часи воздвиження святого хреста відбувалося тільки в єпископських катедрах і великих соборах, де був єпископ і багато священиків. Патріярший Собор 1276 року дозволив здійснювати воздвиження у всіх церквах.

“Не стидаймося Христового хреста, — каже святий Кирило Єрусалимський, але роби цей знак, коли ти йси і п'єш, коли сидиш, лежиш, всташ або ходиш, словом, при кожній нагоді”.
